

Társadalombiztosítási nyugellátás

2011.

1. Az öregségi nyugdíjra jogosultság feltételei
2. A nők előrehozott, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra jogosultsága
3. A férfiak és az 1953. után született nők előrehozott öregségi nyugdíjra jogosultsága
4. A korekedvezményre jogosultság elismerése 2012. december 31-ig
5. A nők kedvezményes öregségi teljes nyugdíjra jogosultságának feltételei
6. A korengedményes nyugdíjba vonulás lehetősége 2011. december 31-éig
7. A nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset kiszámításánál 2011. évi változás
8. A nyugdíjasként foglalkoztatott személyek nyugellátásának 0,5 százalékkal történő növelése egész és töredék évre is (Tny. 22/A.§)
9. A szolgálati idő elismerési kérelem
10. Igazolás kiadása (kérelemre) biztosítási jogviszonyról és keresetre vonatkozóan
11. A NYENYI adatszolgáltatás megszűnése
12. Az öregségi nyugdíj folyósításának hivatalból történő szüneteltetése (Tny. 83/B.§)
13. Rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíj megszüntetése keresőtevékenység folyósítása miatt
14. A rehabilitációs járadékban részesülők keresetkorlátozásának szabályai 2011. január 1-jétől
15. Átmeneti járadék, rendszeres szociális járadék megszüntetése keresőfoglalkozás folytatása esetén
16. A méltányossági jogkör gyakorlásában bekövetkezett módosítás
17. A nyugellátások és a baleseti járadék 2011. januári emelése
18. A nyugdíjbiztosítási ágazat 2011. január 1-jétől bekövetkezett szervezeti átalakulásáról

A 2011. január 1-jétől kezdődően alkalmazásra kerülő nyugdíjszabályokról

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvényt (a továbbiakban: Tny.) módosító, **2011. január 1-jétől hatályos** 2010. évi CLXX. törvény rendelkezései jelentősen érintik a nyugdíjba vonulás feltételeit. A fontosabb tudnivalók a következők:

1. 2010. január 1-jétől fokozatosan 62-ről 65 évre emelkedik a társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatár. A nyugdíjkorhatár az 1952. január 1-je előtt születettek esetében marad a betöltött 62. életév. A változás az 1951. december 31-ét követő időpontban születetteket érinti. Esetükben az öregségi nyugdíjkorhatár az alábbiak szerint módosul:

- aki **1952-ben** született, annak a 62. életév betöltését követő 183. nap,
- aki **1953-ban** született, annak a betöltött 63. életév,
- aki **1954-ben** született, annak a 63. életév betöltését követő 183. nap,
- aki **1955-ben** született, annak a betöltött 64. életév,
- aki **1956-ban** született, annak a 64. életév betöltését követő 183. nap,
- aki **1957-ben** vagy azt követően született, annak a betöltött 65. életév.

Öregségi teljes nyugdíjra az jogosult, aki a születési évének megfelelő öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és **legalább húsz év, öregségi résznyugdíjra** pedig az, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és **legalább tizenöt év** szolgálati idővel rendelkezik.

2009. december 31-ét követő időponttól az irányadó nyugdíjkorhatár betöltését követően igényelt öregségi nyugdíj tekintetében is jogosultsági feltétel a **biztosítással járó jogviszony megszűntetése**. Az igénylő tehát azon a napon, amelytől kezdődően az öregségi teljes-, vagy résznyugdíjat megállapítják, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 5. § (1) bekezdés *a)–b)* és *e)–g)* pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban

- sem Magyarországon,
- sem – a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó személy esetében – EU/EGT-államban, ideértve Svájcot is
- sem – a szociálpolitikai (szociális biztonsági) egyezmény hatálya alá tartozó személy (ha az egyezmény eltérően nem rendelkezik) – a szerződő államban nem állhat.

2. A korábban módosított, de változatlanul hatályban lévő szabályozás szerint a nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően **előrehozott öregségi nyugdíj** annak az 59. életévét betöltött **1952-ben vagy 1953-ban született nőnek**, illetve annak a 60. életévét betöltött **1950-ben született férfinak** állapítható meg, aki rendelkezik legalább 40 év szolgálati idővel és nem áll meghatározott biztosítással járó jogviszonyban. (Változatlan az a szabály, hogy a *vállalkozói körben a jogviszony átalakul kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozói jogviszonnyá.*)

Csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra pedig az említett személyi kör akkor jogosult, ha legalább 37 év szolgálati időt szerzett, és megfelel az előrehozott öregségi nyugdíjra jogosultsághoz szükséges egyéb feltételeknek. *(Ebben az esetben a nyugellátás*

összegét a szükséges 40 évhez képest hiányzó szolgálati évek számától függő mértékben és az öregségi nyugdíjra jogosító korhatár eléréséig terjedő idő hosszával arányosan, a már ismert módon kell csökkenteni. Az **1952-ben** és **1953-ban** született nők esetében a csökkentés mértékét nem az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárig, hanem – **kedvezményként** – a 62. életév betöltéséig, azaz **legfeljebb 1095 napra** kell számítani.)

3. Továbbra is hatályos az a **rendelet**, hogy az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően két évvel **előrehozott öregségi nyugdíjra** jogosult az az **1950. december 31-ét követően született férfi**, valamint az az **1953. december 31-ét követően született nő**, aki

- **legalább 37 év szolgálati időt** szerzett, és
- azon a napon, amelytől kezdődően az előrehozott öregségi nyugdíjat megállapítják biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

Az érintettek esetében az előrehozott öregségi nyugdíj összegét – függetlenül az előírt 37 évet esetleg meghaladó szolgálati idő hosszától – már csökkentéssel kell meghatározni.

Az előrehozott öregségi nyugdíj összege tehát függ az igénylő életkorától. Az irányadó nyugdíjkorhatárnál 1 évvel alacsonyabb életkort betöltött igénylő esetén az ellátást úgy kell megállapítani, hogy az öregségi nyugdíj összegét annyiszor 0,3 százalékkal kell csökkenteni, ahányszor 30 naptári nap hiányzik a reá irányadó nyugdíjkorhatár betöltéséhez. Ha az igénylő ennél korábban, maximum az irányadó nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően 2 évvel kéri a nyugellátás megállapítását, akkor az öregségi nyugdíj összegét 3,6 százalékkal, továbbá annyiszor 0,4 százalékkal – **összesen 8,4 százalékkal** – kell csökkenteni, ahányszor 30 naptári nap hiányzik az irányadó nyugdíjkorhatárnál 1 évvel alacsonyabb életkor betöltéséhez. *(Továbbra is él az a szabály, hogy az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése a csökkentést nem érinti, azaz a csökkentés az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésekor sem szűnik meg.)*

A már ismertettekén túl előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult az a **legalább 37 év szolgálati idővel** rendelkező, biztosítással járó jogviszonyban nem álló **nő** is, aki

- **1954-ben** született és a 60 éves és 183 napos életkort betöltötte,
 - **1955-ben** született és a 61. életévét betöltötte,
 - **1956-ban** született és a 61 éves és 183 napos életkort betöltötte,
 - **1957-ben** született és a 62. életévét betöltötte,
 - **1958-ban** született és a 62 éves és 183 napos életkort betöltötte;
- továbbá az a biztosítással járó jogviszonyban nem álló és **legalább 42 év szolgálati idővel** rendelkező **férfi** is, aki
- **1952-ben** vagy **1953-ban** született és a 60. életévét betöltötte,
 - **1954-ben** született és a 60 éves és 183 napos életkort betöltötte.

Az érintett korosztályok esetében az előző pontban ismertetett csökkentés mértéke nem **haladhatja meg** az öregségi nyugdíj összegének **8,4 százalékát**.

4. A **korkedvezményt szerzett személynek** az öregségi nyugdíjkorhatárhoz képest az előrehozott öregségi nyugdíj annyi évvel alacsonyabb életkorban jár, ahány évvel korábban őt a korkedvezményre jogosultság nélkül az előrehozott öregségi nyugdíj megilletné.

(Pl.: Az 1955-ben született nő öregségi nyugdíjkorhatára 64 év, előrehozott öregségi nyugdíj megállapítását – az egyéb feltételek fennállása esetén – a 61. életéve betöltésekor, azaz 3 évvel a nyugdíjkorhatár elérését megelőzően kérheti. Ha az említett személy 4 év korkedvezményt szerzett, az előrehozott öregségi nyugdíj megállapítását 61 éves kora előtt 4 évvel korábban, azaz 57. életéve betöltésekor kérheti.)

Az érintettek esetében az előrehozott öregségi nyugdíjra jogosultság meghatározásánál **a megszerzett szolgálati időt**, a nyugdíjcsökkenés mértékének meghatározásánál pedig **a megszerzett szolgálati időt, illetve az elért életkort** a karkedvezmény időtartamával növelve kell figyelembe venni.

(**Fontos** megjegyezni, hogy az özvegyi nyugdíj felélédése során az özvegyre irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt **a jogszerző halálakor hatályos jogszabályok alapján** kell megállapítani.)

Aki **2009. december 31-éig** az öregségi teljes, illetve résznyugdíjhoz szükséges életkort betöltötte és az előírt szolgálati időt megszerezte, e jogosultságát bármikor érvényesítheti. Ebben az esetben öregségi nyugdíjkorhatárnak a Tny. 2009. december 31-én hatályos rendelkezései szerinti életkort kell tekinteni.

Aki az előrehozott, illetve csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj igénybevételéhez **szükséges életkort betöltötte és szolgálati időt megszerezte**, az előrehozott, illetőleg a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj megállapítását bármikor kérheti (e jogosultságát nem veszti el). Annak azonban, aki e jogosultságát **2007. december 31-ét követően** szerezte meg, a Tbj. szerinti biztosítási jogviszonyát meg kell szüntetnie. A nyugdíj összegének megállapítása során minden esetben a nyugdíj megállapításának időpontjában hatályos szabályokat kell alkalmazni.

*(Változatlanul él az a szabály, hogy aki az előrehozott, illetve csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj igénybevételéhez szükséges életkort és szolgálati időt **2009. január 1-jét megelőzően betöltötte, illetve megszerezte**, a jogosultság megállapítása és a nyugdíjcsökkentés mértékének meghatározása során az ún. gyermekkedvezményt alkalmazni kell.)*

(A születési időponttól függő nyugdíjazás feltételeit az 1.sz. melléklet tartalmazza.)

A jogszabály 2011. január 1-jétől történő módosítás szerint 2012. december 31-éig szerzhető karkedvezményre jogosultság a 2006. december 31-én hatályos munkaköri jegyzékben foglaltak alapján.

5. A nők kedvezményes öregségi teljes nyugdíjra jogosultságának feltételei

A 2011. január 1-jétől hatályos 18. § (2a)-(2d) bekezdése szerint öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül jogosult az a nő is, aki legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik, és azon a napon, amelytől kezdődően az öregségi teljes nyugdíjat megállapítják, a Tbj. 5. § (1) bekezdés *a)-b)* és *e)-g)* pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

Jogosultsági időnek minősül a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal, valamint a terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban és a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel megállapított ápolási díjban eltöltött idővel szerzett szolgálati idő.

A Tny. 18. § (2b) bekezdése alkalmazásánál **keresőtevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonyként kell figyelem bevenni** 1997. december 31-ét követően a Tbj. 5. § (1) bekezdés *a)*, *b)* és *e)-i)* pontjában, valamint (2)-(3) bekezdésében meghatározott jogviszonyban töltött időt, 1998. január 1-jét megelőzően pedig a hivatkozott jogszabályban felsoroltakkal egyező jogviszonyban töltött időtartamokat.

A Tny. végrehajtására kiadott 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 12. §-a részletesen tartalmazza azoknak a biztosítási jogviszonyoknak a megnevezését, amelyek időtartama a jogosultsághoz beszámítható. **(A jogosultsági időnek minősülő jogviszonyok felsorolását a 2.sz. melléklet tartalmazza.)**

A vonatkozó jogszabály rendelkezése szerint a nők a kedvezmény alapján megállapított öregségi teljes nyugdíjának összegét valamennyi megszerzett szolgálati idő alapján kell megállapítani.

Az öregségi teljes nyugdíj **nem állapítható meg, ha a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett szolgálati idő nem éri el a harminckét évet**, olyan nő esetén pedig, akinek a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel ápolási díjat állapítottak meg, a harminc évet.

Az előírt jogosultsági idő - ha a jogosult a saját háztartásában öt gyermeket nevelt - egy évvel, minden további gyermek esetén további egy-egy évvel, de összesen legfeljebb hét évvel csökken. Saját háztartásban nevelt gyermeknek azt a vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeket kell tekinteni, akit a családi pótlékra jogosultság szempontjából számításba kell venni.

Az ellátás megállapításához tehát **összesen 40 év** keresőtevékenységgel szerzett jogviszonyok keretében szerzett jogosultsági idő és - amennyiben az érintettnek 11 vagy több gyermeke van és súlyosan fogyatékos gyermekre tekintettel ápolási díjban eltöltött idővel is szerzett szolgálati időt - **legalább 23**, illetőleg **legfeljebb 32 év** keresőtevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonyból származó idő szükséges.

6. A korengedményes nyugdíjba vonulás lehetősége 2011. december 31-éig.

Korengedményes nyugdíjra az jogosult, aki

- a) 2011. december 31-éig eléri a reá 2011-ben irányadó öregségi nyugdíjkorhatárnál öt évvel alacsonyabb életkort,
- b) a szükséges szolgálati időt megszerezte,
- c) a munkáltató és a munkavállaló bejelentette a szándékát a korengedményes öregségi nyugdíj igénybeviteléhez szükséges megállapodás kötésről az ügyfél lakóhelye szerint illetékes munkaügyi központnak,
- d) e megállapodást 2011. december 31-ig megküldik az illetékes nyugdíjbiztosítási szervnek, és
- e) a korengedményes nyugdíj megállapítását – legkésőbb – 2011. december 31-től igényli.

a, b) ponthoz: Tekintettel arra, hogy 2011. évben az 1952. és 1953-ban született személyek nyugdíjkorhatára már nem 62 év, a jogosultság meghatározásakor a felemelt korhatárra figyelemmel kell lenni. (Pl.: 2011-ben az 1953-ban született személyek korengedményes nyugdíjjogosultság meghatározásakor a 63 éves nyugdíjkorhatár előtti öt évet kell megállapítani, tehát a legkorábbi nyugdíjigény megnyílása az 58.-ik születésnapja.) A korengedményes nyugdíjhoz szükséges szolgálati idő férfiak esetében 37 év.

A 2011. évben megkötött megállapodás alapján megállapításra kerülő korengedményes nyugdíj összegét csökkentéssel kell megállapítani, azonban a csökkentés mértéke annak ellenére nem haladhatja meg a kiszámított nyugdíj 8,4 %-át, hogy a korhatár betöltése előtt öt évvel korábban vehető igénybe az öregségi nyugdíj.

A korengedményes nyugdíj megállapítása esetén a munkáltató a munkavállaló előrehozott öregségi nyugdíjra jogosító korhatárának eléréséig a megállapított korengedményes nyugdíjának emelések és kiegészítések nélküli összegét a nyugdíjfolyósítás kezdetekor előre, egy összegben megtéríti a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnak.

Ha a korengedményes nyugdíjazásról megállapodó munkáltató és munkavállaló a polgári törvénykönyv 203.§ (2) bekezdésében meghatározott jogviszonyban állnak (például közeli hozzátartozók), és a munkáltató a későbbiekben újabb biztosítási jogviszonyt létesít e korengedményes nyugdíjazásával, a korengedményes-megállapodásuk semmissé válik, azaz a korengedményes nyugdíj megszűnik, a munkáltató pedig az erre az időszakra eső nyugdíjkiadás megtérített összegét visszakapja a nyugdíjfolyósítótól.

Az 1953-ban születettek esetében a munkáltatónak meg kell térítenie a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság részére a kiszámított korengedményes nyugdíj összegére – a megállapítás naptári évében irányadó januári nyugdíjemelés mértékével – számított nyugdíjemelést, annyi hónapra, ahány hónapig a fizetési kötelezettség fennáll.

7. A nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset kiszámításánál 2011. évi változás

Az öregségi nyugdíj alapjául szolgáló kereset figyelembevételekor 2011. január 1-jétől 330.000.- Ft (nettósított, valorizált) számítható be teljes értékben, 330.001-től 374.000.- Ft közötti 44.000.- Ft-ból ennek 90 %-a, azaz 39.600.- Ft, a 374.001.- Ft és a 422.000.-Ft közötti részből 48.000.- Ft 80 %, azaz 38.400.- Ft, és a 422.000.- Ft feletti rész 70 %-a. (A degresszió alkalmazásának jogszabályi rendelkezése 2012. december 31-ig kerül alkalmazásra.

Ez évben a nyugdíjazás évét megelőző év előtti átlagkereset szintjére kell felszorozni (valorizálni) a 2010. év előtti évek nettósított összegét. A valorizációs szorzószámokat a 2010-es év tényadatai alapján, tehát csak utólag lehet megállapítani. A 2010. évi adatokat legkorábban márciusi kormányrendeletben lehet közzétenni, amelyet a KSH 2010. évre vonatkozó adatai alapoznak meg. Erre tekintettel az év első három hónapjában a nyugdíjmegállapító szervek csak nyugdíjelőleget állapítanak meg. Az előleg összege a 2010. évi szorzók alapján kiszámított nyugdíj összegéhez igazodik.

8. A nyugdíjasként foglalkoztatott személyek nyugellátásának 0,5 százalékkal történő növelése egész és töredék évre is (Tny. 22/A §)

Aki a saját jogú nyugdíj igénybevétele mellett dolgozik (akár folyósítják az ellátást, akár szünetel a folyósítása a Tny. 83/A.§ vagy a Tny 83/B.§ alapján) nyugdíjjárulékot köteles fizetni a keresete után. Nyugellátását – kérelmére – foglalkoztatása, illetve egyéni vagy társas vállalkozóként végzett kiegészítő tevékenysége alapján a naptári évben elért, nyugdíjjárulék-alapot képező (bruttó) kereset, jövedelem egytizenketted részének a 0,5 százalékaival növelni kell.

A saját jogú nyugellátásban részesülő személy kérelmére a nyugellátását akkor is a növeléssel emelt összegben kell megállapítani, ha arra a jogosultságot korábban, az azóta már megszűnt rokkantsági-, baleseti rokkantsági, nyugdíj vagy rehabilitációs járadék mellett szerezte.

Az új szabályozás értelmében 2010. december 31-ét követően nyugdíj mellett szerzett jövedelem utáni járulékfizetés esetén járó nyugdíjnövelés összegét naptári évenként (január 1-jétől december 31-ig) kell kiszámítani.

A havi növelés összegét a naptári év során szerzett jövedelemből számított átlagos havi összeg 0,5 százalékaival (tehát az évben elért jövedelem 2.400-ad részével) emelik meg, függetlenül

attól, hogy év közben hány nap alatt szerzett jövedelmet a nyugdíjas. Ez azt jelenti, hogy 2011. január 1-jétől nem csak 365 nap munkában eltöltött idő jogosít növelésre.

A növelés elbírálása továbbra is a nyugdíjas kérelmére indul. A kérelmet az igénylő lakóhelye szerint illetékes megyei nyugdíjbiztosítási szervnél kell benyújtani.

Új a szabály abban a vonatkozásban is, hogy a 2010. végéig szerzett jövedelem után (az is, amely a 365 napot nem éri el) bármikor kérelmezhető a növelés. Ennek során csak azokat a jövedelmeket veszik figyelembe, amelyek után korábban még nem érvényesítettek növelést. (A 2009-ig szerzett jövedelmet 2011-ben a 2010. évi szintre emelik fel.)

A 2011. év előtti éves kereset alapján járó növelés alapjául szolgáló átlagkereset összegének a kiszámításakor a Tny. 22/A.§ (2) bek. 2011. január 1-jét megelőzően hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni, mely szerint:

- ha a nyugdíjnöveléshez szükséges munkajogviszonyt 2009. július 1-ét megelőzően kezdték meg, a 2009. június 30-án hatályos rendelkezést kell alkalmazni,
- ha a munkajogviszony kezdete 2009. június 30-át követő időpont, akkor a 2009. július 1-jétől 2010. december 31-ig hatályos rendelkezés szerint kell eljárni.

Ha a 2011. előtti időre járó növelés 365 napnál rövidebb időre jár, a növelés arányosan csökkentett összegben jár.

9. A szolgálati idő elismerési kérelem

A 2010. december 31-ig hatályos rendelkezés alapján szolgálati idő elismerési kérelem előterjesztésre a nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően csak tíz évvel korábban volt lehetőség.

A módosított jogszabály a biztosítottak számára lehetővé teszi, hogy életkorra tekintet nélkül kérje szolgálati idejének, karkedvezményes idejének és egyéb, jogszabályban meghatározott kedvezményre jogosító idejének határozattal történő elismerését, de évente legfeljebb egy alkalommal.

A módosítás összefügg a nők kedvezményes nyugdíjba vonulási lehetőségével, mert elősegíti, hogy az érintettek mielőbb pontos információt szerezhessenek az elért szolgálati idejükről, valamint a kedvezményes nyugdíjra jogosultsághoz szükséges idejükről.

A nők kedvezményes öregségi teljes nyugdíjra jogosultságának tisztázása érdekében célszerű ismételtlen kérni a szolgálati idő kiszámítását függetlenül attól, hogy erre korábban már sor került vagy sem. Annak az ügyfélnek, aki már rendelkezik szolgálati idő előzménnyel, újabb igénybejelentő lapot kitöltenie nem feltétlenül kell, az ismételt kiszámítást jegyzőkönyvi nyilatkozatában, de akár egy „általános” levélben is kérheti. Különösen vonatkozik ez azokra a 2010. évvégén előterjesztett kérelmekre, amelyeket a jogszabály kihirdetése előtt a „fiatal” korokra tekintettel érdemi vizsgálat nélkül utasítottak el.

10. Igazolás kiadása (kérelemre) biztosítási jogviszonyról és keresetre vonatkozóan

A nyugdíjbiztosítási szervek a biztosított (volt biztosított) kérelmére kötelesek igazolást kiállítani a biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyokra és a keresetekre, jövedelmekre vonatkozóan a nyilvántartásba bejelentett adatokról. A kérelem benyújtása formanyomtatványon történhet, amely letölthető az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság honlapjáról (www.onyf.hu).

A kérelmező a hatósági nyilvántartásba bejelentett minden adatáról vagy csak konkrét időtartamra, jogviszonyra is kérhet igazolást.

A kérelem beterjesztéséhez szükséges, kitöltött nyomtatványt az ügyfél a lakóhelye szerint illetékes megyei nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál lehet benyújtani. E törvényi rendelkezés az igazolás kiállításának kötelezettségével elősegíti a biztosítottak jogainak gyakorlását, lehetőséget ad olyan adatok beszerzésére, amelyek a foglalkoztató esetleges mulasztása következtében később végleg elvesznének.

11. A NYENYI adatszolgáltatás megszűnése

A 2010. január 1-jét megelőző időszak tekintetében a Tny. 97.§ (3) bekezdésének – 2010. december 31-én hatályos – b) pontjában foglaltak 2010. december 31-ét követően is alkalmazhatók. Ez azt jelenti, hogy 2010. január 1-jét megelőző időtartamra vonatkozóan visszamenőleges és az Art. szerinti elévülési időn túli időszakokra vonatkozó adatszolgáltatást közvetlenül a nyugdíjbiztosítási igazgatósághoz kell teljesíteni.

2009. december utáni időre vonatkozóan megszűnt a munkáltatók NYENYI-lapos adatszolgáltatási kötelezettsége. Utoljára tehát 2009. évről kellett NYENYI-lapot kiállítani, amelynek leadási határideje 2010. április 30-a volt.

(2010-es évben történő nyugdíjazás esetén a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek a 2010-es töredék évre a foglalkoztatóktól még kértek NYENYI-lapot.) A foglalkoztatóknak a nyugdíjjogosultsághoz, nyugdíjigény elbírálásához szükséges 2010. évre vonatkozó összesített adatokat már nem kell megküldeniük a nyugdíjbiztosítási igazgatóságok részére. Abban az esetben, ha a kérelmező nyugdíjjogosultsága 2010-ben nyílik meg a munkáltató soron kívüli adatszolgáltatása elengedhetetlen.

12. Az öregségi nyugdíj folyósításának hivatalból történő szüneteltetése (Tny. 83/B.§)

Mindazok esetében, akik az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt öregségi nyugdíjasként (ideértve az előrehozott, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjat, a karkedvezményes nyugdíjat, a korengedményes nyugdíjat, a bányásznyugdíjat, a „művész” nyugdíjat és a **40 év jogosultsági idővel rendelkező nők kedvezményes öregségi nyugdíját is) keresőtevékenységet folytatnak, meghatározott összegű, a nyugdíjjárulék alapját képező kereset, jövedelem megszerzése után a nyugdíj folyósítását szüneteltetni kell.** A rendelkezések szerint mindaddig, amíg a nyugdíjas adott évi (nyugdíjjárulék-alapot képező) keresete nem éri el az ún. **éves keretösszeget** (a tárgyév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér - minimálbér - összegének tizennyolcszorosát, **2011-ben 78.000 forint x 18 = 1.404.000 forint**), a keresete mellett a nyugdíjat is korlátozás nélkül felveheti.

Ha azonban a kereset meghaladja az éves keretösszeget, a következő hónap 1. napjától a tárgyév végéig, de legfeljebb az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárig a nyugdíj folyósítását szüneteltetni kell. Ha a keretösszeg túllépésére decemberben kerül sor, a decemberi nyugdíjat vissza kell fizetni.

Az említett rendelkezést a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati nyugdíjára is alkalmazni kell. A korlátozás esetükben a hivatásos szolgálat külön törvény szerinti felső korhatárának *(a hivatásos állomány tagjára születési éve alapján irányadó öregségi nyugdíjkorhatárnál 5 évvel alacsonyabb életkor)* betöltésekor szűnik meg.

Az éves keretösszeg elérését - **annak bekövetkezésétől számított 15 napon belül** - az érintett nyugdíjasoknak - a folyósítási törzsszámra való hivatkozással **be kell jelenteniük a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság**hoz. (A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén a nyugdíjas az esetleges jogalap nélkül kifizetésre kerülő ellátás teljes összegének visszafizetésére kötelezhető.)

13. Rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíj megszüntetése keresőtevékenység folytatása miatt (Tny. 36/A.§ és Tny. 36/G.§)

A rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosultság keresőtevékenység folytatása miatt megszűnik, ha a nyugdíjas hat egymást követő hónapra vonatkozó **bruttó** keresetének havi átlaga meghaladja a rokkantsági nyugdíj összegének kétszeresét, és a mindenkori kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegét (2011-ben 78.000forint).

*(Amennyiben a folyósított rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj összegének kétszerese alacsonyabb, mint az érvényes minimálbér összege, akkor a jogosultság fennállásának vizsgálatánál ez utóbbira kell figyelemmel lenni. Ha a folyósított rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj összegének kétszerese magasabb, mint az érvényes minimálbér összege, akkor a jogosultság fennállásának vizsgálatánál a hat egymást követő hónapra vonatkozó **bruttó** kereset havi átlagát a folyósított nyugellátás összegének kétszereséhez kell viszonyítani.)*

A jogosultság fennállásának elbírálásánál az EGT tagállamban, illetőleg szociálpolitikai vagy szociális biztonsági egyezmény hatálya alá tartozó szerződő államban végzett keresőtevékenységet és az ott szerzett keresetet, jövedelmet is figyelembe kell venni. Ezzel kapcsolatban a nyugdíjasnak bejelentési kötelezettsége van, aminek elmaradása esetén az esetleges jogalap nélkül kifizetésre kerülő nyugellátás teljes összegének visszafizetésére kötelezhető.

A vizsgálat során hat egymást követő hónap alatt elért keresetet, jövedelmet kell figyelembe venni, a nyugdíjra való jogosultság tehát nem szűnik meg, ha a kereső tevékenység egymást követően hat hónapon át nem áll fenn.

Ha a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő személy egyéni vállalkozói tevékenységet folytat, és a nyugdíja keresőtevékenység miatti megszüntetésének feltételei bekövetkeznek, **köteles azt tizenöt napon belül** - a nyugdíjfolyósítási törzsszámára hivatkozással - **bejelenteni a nyugdíjfolyósító szervnek.** (Az I. és II. csoportba tartozó egészségkárosodott személyek foglalkoztatását a Tny. nem korlátozza.)

A nyugdíjasra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltése hónapjának első napjától a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjat a rokkantság megszűnésére vagy a nyugdíjasként elért kereset összegére tekintettel megszüntetni nem lehet. Ez a rendelkezés azokra a III. csoportba tartozó, tehát 50-79 százalékos mértékben egészségkárosodott személyekre vonatkozik, akik az öregségi nyugdíjkorhatárt nem töltötték be.

14. A rehabilitációs járadékban részesülők keresetkorlátozásának szabályai 2011. január 1-jétől (2007. évi LXXXIV. tv. 4.§ (2) bek. és 13.§)

– A rehabilitációs járadék **összegét 50 százalékkal csökkenteni kell**, ha kereső tevékenység folytatása esetén a járadékban részesülő személy **három** egymást követő hónapra vonatkozó keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a **rehabilitációs járadék összegének kétszeresét és a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegét.**

– **Megszűnik a járadékra való jogosultság**, ha kereső tevékenység folytatása esetén a rehabilitációs járadékban részesülő **hat** egymást követő hónapra vonatkozó keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a **rehabilitációs járadék összegének csökkentését megelőzően folyósított járadékösszeg kétszeresét és a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegét.**

A 2010. december 31-ét követően megszerzett keresetre, jövedelemre vonatkozó jogosultságvizsgálatot a rehabilitációs járadékban részesülők esetében az előző pontban foglaltakkal egyezően kell lefolytatni.

(Ez nem zárja ki, hogy 2011-ben a 2010-ben érvényes szabályozás alapján kerüljön sor a jogosultság keresőtevékenységre tekintettel történő megszüntetésére, illetőleg az ellátás összegének csökkentésére, amennyiben az intézkedést a 2010-ben hat, illetve három egymást követő hónapban megszerzett kereset, jövedelem havi átlaga megalapozza.)

A rehabilitációs járadékra jogosultság vizsgálatánál is figyelemmel kell lenni az EGT tagállamban, illetőleg szociálpolitikai vagy szociális biztonsági egyezményrel érintett tagállamban végzett keresőtevékenységre és az ott szerzett keresetre, jövedelemre. A bejelentési kötelezettség szabályozása, és elmaradásának jogkövetkezményei megegyeznek az előző pontban ismertetettekkel.

15. Átmeneti járadék, rendszeres szociális járadék megszüntetése keresőfoglalkozás folytatása esetén.

Az egészségkárosodott személyek szociális járadékairól szóló 387/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján megszűnik a 2007. december 31-ét követően megállapított átmeneti járadékra, rendszeres szociális járadékra, valamint a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékára való jogosultság, ha a járadékra jogosult keresőtevékenységet folytat és hat egymást követő hónapra vonatkozó keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a mindenkor kötelező legkisebb munkabér összegének (2011-ben 78.000 forint) 80 százalékát, azaz **62.400 forintot.**

A járadékra jogosultság nem szűnik meg ha a keresőtevékenység egymást követően ha hónapon át nem áll fenn.

Ez a rendelkezés 2011-ben sem vonatkozik azokra a felsorolt járadékokban részesülőkre, akiknek az ellátását 2008. január 1-jét megelőző időponttól állapították meg. Az érintett személyek esetében az ellátás folyósítása melletti keresetkorlátra vonatkozó fenti szabályt 2010. december 31-e után kellett volna alkalmazni, a **358/2010. (XII. 30.) Korm. rendelet 17. § (2) bekezdése** azonban - **2010. december 30-ai hatállyal** - úgy módosította a 387/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet vonatkozó, 22. § (7) bekezdését, hogy esetükben **2012. január 1-jét** megelőzően (azaz 2011. évre) még a 2008. január 1-je előtt érvényes szabályok az irányadók.

16. A rehabilitációs járadékról szóló rendelkezések módosítása 2011. január 1-jétől

A rehabilitációs járadékra jogosító rendelkezés alapvető feltételei nem változtak. Rehabilitációs járadékra az a magyarországi lakóhellyel rendelkező személy jogosult, akinek

- 50-79 százalék közötti az egészségkárosodása, és rehabilitáció nélkül nem foglalkoztatható,
- keresőtevékenységet nem folytat, vagy folytat, de keresete legalább 30 százalékkal kevesebb az egészségkárosodást megelőző négyhavi keresete átlagánál,

- korábbi munkája, illetve a végzettségének megfelelő munka elvégzésére újra alkalmassá válhat, tehát rehabilitálható, és
- megszerzett annyi szolgálati időt, amennyit a törvény a rokkantnyugdíjszabályoknál az életkorára előír.

A rehabilitációs járadékot írásban, az e célra rendszeresített nyomtatványon a lakóhely szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál kell igényelni. A nyugdíjbiztosítási szerv az igényt a rehabilitációs szakértői szervhez továbbítja, ahol komplex (orvosi, foglalkozási és szociális) minősítést végeznek, majd ennek alapján szakhatósági állásfoglalást adnak ki az egészségkárosodás mértékéről, a szakmai munkaképességről, a rehabilitálhatóságról és annak lehetséges irányáról, a rehabilitáció lehetséges módjairól és várható időtartamáról.

A szakértői bizottság

- megvizsgálja, hogy a rehabilitálandó alkalmassá tehető-e arra, hogy ellássa az egészségkárosodását megelőzően betöltött munkakörét, vagy más, a képzettségének megfelelő munkát végezzen.
- meghatározza, hogy az érintett milyen további foglalkozásokat képes ellátni a rehabilitáció után, továbbá az orvosi, a foglalkoztatási és a szociális rehabilitációs szükségleteket.

2011. január 1-jétől a rehabilitációs szakértői szerv elnevezése a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint eljárásának részletes szabályairól szóló 331/2010. (XII.27.) kormányrendelet szerint Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézettről **Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalra** változott.

Ha a rehabilitációs járadékot megállapítják, a járadékosnak 20 napon belül kell megkeresnie az állami foglalkoztatási szervet az együttműködési megállapodás megkötése érdekében (eddig 15 munkanapon belül kellett).

A rehabilitációs járadék hároméves időtartamra állapítható meg. 2011. január 1-jétől azonban, ha a rehabilitációs járadék időtartama 2011-ben telik le, és a rehabilitáció még nem fejeződött be, akkor is tovább folyósítható az akár már korábban is meghosszabbított ellátás, ha ezzel a folyósítási időtartam meg fogja haladni a három évet. A folyósítás időtartama azonban meghosszabbítással együtt sem érheti el a négy évet. (2011 előtt és után csak egy alkalommal lehetett-lehet meghosszabbítani az ellátást, ha még nem fejeződött be a rehabilitáció, de a két „ciklus” együttesen is legfeljebb három év lehetett.

Módosult a járadékos bejelentési kötelezettségének határnapja az együttműködési kötelezettség vonatkozásában, ugyanis 2011. január 1-jétől **a járadékosnak 15 napon belül kell értesítenie az állami foglalkoztatási szervet** a járadékjogosultság feltételeit érintő változásokról (eddig 10 munkanapon belül kellett).

A Tny.6.§ (1) bekezdése értelmében a rehabilitációs járadék nyugellátásnak minősül. Ennek ellenére 2011. január 1-jét megelőzően a jogosultsághoz szükséges teljes szolgálati idő hiányában nem volt lehetőség méltányossági rehabilitációs járadék megállapítására.

A Tny. 2011. január 1-jétől történő módosítása eredményeként, ha az igénylő a rehabilitációs járadékra jogosultság egyéb feltételeivel rendelkezik, de nincs elegendő szolgálati ideje, viszont rendelkezik a jogosultsághoz szükséges szolgálati idő felével, különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén – kérelemre - részesülhet kivételes rehabilitációs járadékban. A kivételes rehabilitációs járadékban részesülő személy is igénybe veheti a komplex intézményes

rehabilitáció keretében nyújtott szolgáltatásokat, ezzel elhelyezkedési kilátásai jelentősen javulhatnak, és az is fontos, hogy a (kivételes) ellátásának folyósítási ideje alatt további szolgálati időt szerez.

17. A méltányossági jogkör gyakorlásában bekövetkezett módosítás

Kivételes nyugdíjmelést az egyéb feltételek együttes fennállása esetén az kaphat, akinek a havi nyugdíja nem haladja meg a 70.000.- Ft-ot és az emelés iránti kérelem teljesítését az élethelyzetében bekövetkezett krízis állapot is indokolja. (Pl.: belvíz, árvíz, tüzeset, a családban bekövetkezett haláleset, súlyos betegség, stb.) 2010. december 31-ig ez az összeghatár 65.000.- Ft volt.

Méltányosságból egyszeri segély annak adható, akinek a szociális törvény szerint figyelembe vett egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a 70.000.- Ft-ot, egyedülálló személy esetében a 80.000.- Ft-ot. (Ez korábban 5-5.000.- Ft-al alacsonyabb összegben volt meghatározva.⁹

A módosított jogszabály szerint az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatója méltányosságból akkor is emelheti a nyugdíjat, ha a kérelmező havi jövedelme meghaladja a 70.000.- Ft-ot, de nem több 80.000.- Ft-nál. (A módosítást megelőzően 65-75.000.- Ft volt a jövedelemhatár.)

18. A nyugellátások és a baleseti járadék 2011. januári emelése

2011. január 1-jétől a **2010. január 1-je előtt megállapított** öregségi **nyugdíjak** (ideértve a bányásznyugdíjat, a korengedményes nyugdíjat, az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíját, a szolgálati nyugdíjat, a polgármesterek öregségi nyugdíját és közszolgálati járadékát is), rehabilitációs járadékok, rokkantsági nyugdíjak, baleseti rokkantsági nyugdíjak, özvegyi és szülői nyugdíjak, árvaellátások, baleseti hozzátartozói **nyugdíjak összege 0,6 százalékkal emelkedik**. A mezőgazdasági szövetkezeti öregségi, munkaképtelenségi és özvegyi járadékban, a mezőgazdasági szakszövetkezeti tagok növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi és özvegyi járadékában, valamint a baleseti járadékban részesülők **ellátásai szintén 0,6 százalékos mértékben emelkednek**. Aki saját jogú nyugdíjban és özvegyi nyugdíjban is részesül, mindkét ellátása 0,6 százalékkal emelt összegben kerül folyósításra.

A 0,6 százalékos emelésre azok a felsorolt nyugellátásokban, járadékokban részesülő személyek jogosultak, akiknek a nyugellátások és a baleseti járadék 2010. novemberi kiegészítéséről szóló 250/2010. (X. 19.) Korm. rendelet alapján egyösszegű kifizetést kellett folyósítani. Az emelés az ellátások időközi emelésének figyelembevételét előíró jogszabályi rendelkezések alkalmazása során 2010. január 1-jei hatályú emelésnek minősül.

A 0,6 százalékos emelés végrehajtását követően **az előző pontban felsorolt, 2011. január 1-je előtt megállapított** ellátások összegét ugyancsak 2011. január 1-jétől további **3,8 százalékkal kell emelni**.

Ha a saját jogú és az özvegyi, baleseti özvegyi nyugdíjat ún. együttfolyósítási összeghatárban folyósítják, mert ez az érintett számára kedvezőbb, akkor ez az összeghatár 2011. január 1-jétől 72.820 forintra emelkedik.

A **nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások** évenkénti emelésére nincs törvényi kötelezettség, azok összege **2011. január hónapban nem emelkedtek**.

A 2011. évben megállapításra kerülő öregségi teljes nyugdíj, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj és az árvaellátás legkisebb összege 2011. január 1-jétől nem emelkedik. Ennek megfelelően 2011. január 1-jétől

- az **öregségi teljes nyugdíj** legkisebb összege havi **28.500** forint,
- a **III.** rokkantsági csoport szerinti **rokkantsági nyugdíj** legkisebb összege havi **28.500** forint,
- a **II.** rokkantsági csoport szerinti **rokkantsági nyugdíj** legkisebb összege havi **29.800** forint,
- az **I.** rokkantsági csoport szerinti **rokkantsági nyugdíj** legkisebb összege havi **30.850** forint,
- a **III.** rokkantsági csoport szerinti **baleseti rokkantsági nyugdíj** legkisebb összege havi **28.600** forint,
- a **II.** rokkantsági csoport szerinti **baleseti rokkantsági nyugdíj** legkisebb összege havi **30.000** forint,
- az **I.** rokkantsági csoport szerinti **baleseti rokkantsági nyugdíj** legkisebb összege havi **31.000** forint,
- az **árvaellátás** legkisebb összege havi **24.250** forint.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság 2011. január hónapban minden ügyfelét levélben, személyre szólóan értesíti az előző évben folyósított ellátások összegéről, valamint a 2011. január havi emelésről ellátás-típusonkénti bontásban, továbbá arról, hogy a folyósított összegből milyen jogcímen és milyen összegben történik levonás. A levélben néhány egyéb hasznos tudnivalót tartalmazó tájékoztatás is megtalálható.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság az ellátások emeléséről hivatalból gondoskodott - tehát az érintett nyugdíjas vagy járadékos személynek külön kérelmet nem kell benyújtania -, a 2011. január hónapban esedékes nyugellátásokat már a fentieknek megfelelő összegben folyósítja/folyósította, illetőleg utalta.

19. A nyugdíjbiztosítási ágazat 2011. január 1-jétől bekövetkezett szerkezeti átalakulásáról
Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság (a továbbiakban: ONYF) központi hivatal jogállása nem változott, továbbra is a Nyugdíjbiztosítási Alap kezelésére és a nyugdíjbiztosítás központi igazgatására a Kormány által kijelölt központi államigazgatási szervként működik. A hatáskörébe tartozó feladatokat az ország egész területére kiterjedő illetékességgel látja el.

Az ONYF igazgatási szervei a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság és a Központi Nyugdíjnyilvántartó és Informatikai Igazgatóság (a továbbiakban együtt: központi igazgatási szerv). A központi igazgatási szervek székhelye Budapest, feladat- és hatáskörüket az ország egész területére kiterjedő illetékességgel látják el.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság külön jogszabályban meghatározott elsőfokú nyugdíj-megállapítási, illetve nyugdíj-folyósítási feladat- és hatáskörrel rendelkezik. *(Kizárólagos hatáskörben és az egész ország területére kiterjedő illetékességgel intézi a nyugdíjak folyósítását. Az igazgatóság látja el a külföldön élő, vagy külföldön tartózkodó személyek nyugdíjának külföldre utalását is. Elbírálja a nyugdíjasként - ide nem értve a rehabilitációs járadékosként - elhunyt jogszerzők hozzátartozóinak igényét, és jogosultság esetén gondoskodik az ellátások megállapításáról, valamint ellátja a különböző jogszabályok alapján járó, nem társadalombiztosítási ellátásokkal kapcsolatos folyósítási és egyéb feladatokat is. A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek hatálya*

alá tartozó hatósági ügyekben, a szociális biztonsági (szociálpolitikai) egyezmények alapján járó nyugellátás megállapításával kapcsolatos hatósági ügyekben, valamint a külföldön élő vagy tartózkodó személy esetén a nyugellátás megállapításával kapcsolatos hatósági ügyekben - ha az elhunyt jogszerző a magyar jogszabályok szerint saját jogú nyugellátásban részesült - a hozzátartozói nyugellátási igény elbírálása is a hatáskörébe tartozik.)

A Központi Nyugdíjnyilvántartó és Informatikai Igazgatóság külön jogszabályban meghatározott elsőfokú nyugdíj-megállapítási feladat- és hatáskörrel, továbbá központi nyilvántartási és informatikai feladat- és hatáskörrel rendelkezik. [A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek hatálya alá tartozó hatósági ügyekben, a szociális biztonsági (szociálpolitikai) egyezmények alapján járó nyugellátás megállapításával kapcsolatos hatósági ügyekben, valamint a külföldön élő vagy tartózkodó személy esetén a nyugellátás megállapításával kapcsolatos hatósági ügyekben jár el.]

Az ONYF igazgatási szerveiként 2010. december 31. napjáig működött *regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóságok jogutódjaiként létrejött **nyugdíjbiztosítási igazgatóságok a fővárosi és megyei kormányhivatalok szakigazgatási szervei.*** A nyugdíjbiztosítási igazgatóság illetékességi területe - a fővárosi nyugdíjbiztosítási igazgatóság illetékességének kivételével - megegyezik a megyei kormányhivatal illetékességével.

A fővárosi nyugdíjbiztosítási igazgatóság illetékessége Budapest főváros és Pest megye területére is kiterjed. [A nyugdíjbiztosítási igazgatóságok az ún. területi elv szerint (az igénylő lakóhelyéhez igazodóan) bírálják el a nyugdíj- és egyéb ellátások iránti igényeket.]

A Kormány első fokon eljáró nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek a nyugdíjbiztosítási igazgatóságokat és a központi igazgatási szerveket, másodfokú nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek az ONYF-et jelölte ki. A nyugdíjbiztosítási igazgatóságok és a központi igazgatási szervek hatósági ügyeiben a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság és a felügyeleti szerv az ONYF.

A szervezeti átalakulás a jogszolgáltatáshoz való hozzáférést, az ügyintézés már megszokott rendjét nem érinti.

Az öregségi nyugdíjra jogosultság életkori feltétele 2010. január 1-jétől * 1.sz. Melléklet
a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény és az azt módosító 2009. évi XL. törvény rendelkezései alapján

1. táblázat – a csökkentés nélküli előrehozás lehetőségével

Születési idő	Öregségi nyugdíjkorhatár	Öregségi nyugdíjkorhatár elérése	Előrehozott öregségi nyugdíj			Minimális szolgálati idő		A nyugdíjcsökkentés legmagasabb mértéke (%-ban), ha az igénylő szolgálati ideje 40 évnél kevesebb		
			Életkori feltétel	Az életkori feltétel teljesülése	Maximális időtartama (év, nap)	csökkentés nélküli	csökkentett összegű	1 évvel (0,1 % / hó)	2 évvel (0,2 % / hó)	3 évvel (0,3 % / hó)
						nyugdíjhoz				
NŐK										
1952. I. félév ***	62 év és 183 nap	2014. II. félév	59	2011.	3 év és 183 nap	40	37	max. 3,6	max. 7,2	max. 10,8
1952. II. félév ***	62 év és 183 nap	2015. I. félév	59	2011.	3 év és 183 nap	40	37	max. 3,6	max. 7,2	max. 10,8
1953. ***	63 év	2016.	59	2012.	4	40	37	max. 3,6	max. 7,2	max. 10,8
FÉFIAK										
1949	62 év	2011	60	2009.	2 év	40	37	2,4	4,8	7,2
1950	62 év	2012	60	2010.	2 év	40	37	2,4	4,8	7,2

2. táblázat – kizárólag csökkentéssel történő előrehozás lehetőségével

Születési idő	Öregségi nyugdíjkorhatár	Öregségi nyugdíjkorhatár elérése	Előrehozott öregségi nyugdíj			Minimális szolgálati idő	A nyugdíjcsökkentés legmagasabb mértéke (%-ban)	
			Életkori feltétel	Az életkori feltétel teljesülése	Maximális időtartama (év, nap)		Egy évvel a korhatár betöltése előtt (havi 0,3 %)	Több mint egy évvel a korhatár betöltése előtt (3,6 % + 0,4 %/hó, max. 8,4 %)
NŐK								
1954. I. félév	63 év és 183 nap	2017. II. félév	60 év és 183 nap	2014. II. félév	3	37	3,6	8,4
1954. II. félév	63 év és 183 nap	2018. I. félév	60 év és 183 nap	2015. I. félév	3	37	3,6	8,4
1955.	64 év	2019.	61 év	2016.	3	37	3,6	8,4
1956. I. félév	64 év és 183 nap	2020. II. félév	61 év és 183 nap	2017. II. félév	3	37	3,6	8,4
1956. II. félév	64 év és 183 nap	2021. I. félév	61 év és 183 nap	2018. I. félév	3	37	3,6	8,4

1957.	65 év	2022.	62 év	2019.	3	37	3,6	8,4
1958. I. félév	65 év	2023.	62 év és 183 nap	2020. II. félév	2 év és 183 nap	37	3,6	8,4
1958. II. félév	65 év	2023.	62 év és 183 nap	2021. I. félév	2 év és 183 nap	37	3,6	8,4
1959. és azt követően	65 év	2024. és azt követően	63 év	2022. és azt követően	2	37	3,6	8,4
FÉRFIAK								
1951.	62 év	2013.	60 év	2011.	2	37	3,6	8,4
1952. I. félév	62 év és 183 nap	2014. II. félév	60 év és 183 nap	2012. II. félév	2	37	3,6	8,4
1952. II. félév	62 év és 183 nap	2015. I. félév	60 év és 183 nap	2013. I. félév	2	37	3,6	8,4
1952. **	62 év és 183 nap	2014. II. félév - 2015. I. félév	60 év	2012.	2 év és 183 nap	42	3,6	8,4
1953.	63 év	2016.	61 év	2014.	2	37	3,6	8,4
1953. **	63 év	2016.	60 év	2013.	3	42	3,6	8,4
1954. I. félév	63 év és 183 nap	2017. II. félév	61 év és 183 nap	2015. II. félév	2	37	3,6	8,4
1954. II. félév	63 év és 183 nap	2018. I. félév	61 év és 183 nap	2016. I. félév	2	37	3,6	8,4
1954. **	63 év és 183 nap	2017. II. félév - 2018. I. félév	60 év és 183 nap	2014. II. félév - 2015. I. félév	3	42	3,6	8,4
1955.	64 év	2019.	62 év	2017.	2	37	3,6	8,4
1956. I. félév	64 év és 183 nap	2020. II. félév	62 év és 183 nap	2018. II. félév	2	37	3,6	8,4
1956. II. félév	64 év és 183 nap	2021. I. félév	62 év és 183 nap	2019. I. félév	2	37	3,6	8,4
1957. és azt követően	65 év	2022. és azt követően	63 év	2020. és azt követően	2	37	3,6	8,4

Az **öregségi nyugdíj** – ideértve a korhatár alatti és a korhatár feletti nyugdíjakat is – **igénybevételének feltétele** a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 5. § (1) bekezdésének a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszony megszűntetése.

* (A táblázatban **születési idő** szempontjából az **I. félév** a **január 1-je és július 1-je**, a **II. félév** a **július 2-a és december 31-e**, a **jogosultság elérése** szempontjából az **I. félév** a **január 1-je és július 2-a**, a **II. félév** a **július 3-a** – az 1956. január 1-jén születettek esetében a **július 2-a** – és **december 31-e** közötti időtartam.)

** A jogszabályban meghatározott minimális szolgálati időnél lényegesen hosszabb – **legalább 42 év** – szolgálati idő megszerzése esetén járó kedvezmény.

*** A csökkentés mértékét a nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralévő időtől függetlenül – kedvezményként – legfeljebb 1095 nap figyelembevételével kell meghatározni.

A nők kedvezményes nyugdíjjogosultságához keresőtevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonyok:

- 1998. január 1-jét megelőzően a kisiparosként, a magánkereskedőként, az alkalmi fizikai munkát végzőként, a szerződéses üzemeltetésű üzlet biztosított vezetőjeként, a gépjárművezető-képző munkaközösség tagjaként, a gazdasági munkaközösség tagjaként, az ipari és szolgáltató szövetkezeti szakcsoport tagjaként, a kisszövetkezet tagjaként, a mezőgazdasági szakszövetkezeti tagként, a mezőgazdasági szakcsoport tagjaként, az egyéni gazdálkodóként, a nemzetközi szervhez tagként vagy munkatársként kiküldött személyként, a külföldi munkavállalóként, a külföldi munkavállaló előadóművészként, az ügyvédi munkaközösség tagjaként, a jogtanácsosi munkaközösség tagjaként, a szabadalmi ügyvivői iroda vagy társaság tagjaként, a közjegyzőként, az önálló bírósági végrehajtóként, a szerzői jogvédelem alá tartozó személyes alkotótevékenységet, előadóművészi tevékenységet folytatóként, a munkaviszonyban nem álló előadóművészeként.
- 1997. december 31-ét követően a munkaviszonyban (ideértve az országgyűlési képviselőt is), közalkalmazotti, illetőleg közszolgálati jogviszonyban, ügyészszéki szolgálati jogviszonyban, bírósági jogviszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, hivatásos nevelőszülői jogviszonyban, ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban álló személy, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja, a Magyar Honvédség szerződéses állományú tagja, a katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona (a továbbiakban: munkaviszony), tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztatása teljes vagy részmunkaidőben történik; ide nem értve a hallgatói munkaszerződés alapján létrejött munkaviszonyt.
- A szövetkezet tagja, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködik.
- A kiegészítő tevékenységet folytató nem minősülő egyéni vállalkozó.
- A mezőgazdasági őstermelő, ha a reá irányadó nyugdíjkorhatárig hátralévő idő és a már megszerzett szolgálati idő együttesen legalább 20 év, kivéve
 - az őstermelői tevékenységet közös igazolvány alapján folytató kiskorú személyt és a gazdálkodó család kiskorú tagját,
 - az egyéb jogcímen biztosítottat.
- A felsoroltakon túl munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében munkát végző személynek kell tekinteni azt is, aki: alapítvány, társadalmi szervezet, társadalmi szervezetek szövetsége, társasházközösség, egyesület, köztestület, kamara, gazdálkodó szervezet választott tisztségviselője; szövetkezet vezető tisztségviselője, továbbá a Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezeteinek, az önkéntes kölcsönös biztosítópénztárak, a magánnyugdíjpénztárak választott tisztségviselője, a helyi (települési) önkormányzat választott képviselője (tisztségviselője), társadalmi megbízatású polgármester, amennyiben járulékalapot képező jövedelemnek minősülő tiszteletdíja (díjazása) eléri a biztosítási bérhatár összegét.
- A természetes személyt biztosítási kötelezettség terheli, ha valamely foglalkoztatóhoz fűződő biztosítási bérhatárt elérő jövedelme van, vagy tevékenységéért járulékalapot képező jövedelmet külföldi illetőségű jogi vagy természetes személytől, illetőleg külföldi illetőségű más személytől kap.
- A jogosultságot megalapozó idő továbbá:
 - az idő, amely alatt
 - a biztosított szerződéses üzemeltetésű üzlet vezetője volt;

- a kisiparos, a magánkereskedő, az egyéni vállalkozó, a gazdasági munkaközösségi tag segítő családtagja, a szerződéses üzemeltetésű üzlet vezetője közeli hozzátartozója, a gazdasági társaság tagjának segítő családtagja biztosított volt, feltéve, hogy erre az időre utána járulékot fizettek.
- Jogosultsági időként kell figyelembe venni a kisiparos, a magánkereskedő, az egyéni vállalkozó, a gazdasági munkaközösség tagja és a szerződéses üzemeltetésű üzlet vezetője házas társának, továbbá 1988. december 31-ét követően a gazdasági társaság természetes személy tagja házas társának azt az idejét, amelyre utána társadalombiztosítási járulékot fizettek.
- A mezőgazdasági szövetkezeti tag közös munkában részt vevő családtagja idejét arra az időtartamra, amely alatt a családtag biztosítása munka-megállapodás alapján fennállott.
- A mezőgazdasági szövetkezet tagjának a közös munkában munka-megállapodás nélkül részt vevő családtagjánál szolgálati időként a biztosításban töltött napokat is figyelembe kell venni.

A felsoroltakon túl jogosultsági időként kell figyelembe venni:

- a **prémiumévek** programról és a különleges foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXXII. törvény alapján a prémiumévek programban való részvétel időtartamát függetlenül attól, hogy a résztvevőt munkavégzésre kötelezték vagy sem,
- az **alkalmi munkavállalói könyvvel** történő foglalkoztatás idejét, vagyis az ezen időszakban végzett alkalmi munkavállalói napokat (figyelemmel kell azonban lenni az Alktv. 2. és 2/A. §-aiban megfogalmazott feltételekre is, azaz az alkalmi munkavállalásnak minősülő munkaviszonyban eltöltött, az Alktv. által maximálisan engedélyezett időtartam betartására),
- az **egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény hatálya alá tartozó munkavégzés időtartamát**, a járulékfizetési kedvezménytől függetlenül az **őstermelőként biztosításban töltött időtartamot**,
- a **gyermekgondozási segély folyósítása alatti** – a vonatkozó jogszabályban engedélyezett – **munkavégzés időtartamát** (figyelemmel arra, hogy ilyen esetben a gyermekgondozási segély munkavégzéssel azonos időtartamra eső folyósítási idejét „gyermekneveléssel töltött időként” a szolgálati idő kétszeres számításának tilalma miatt nem lehet beszámítani),
- a **mezőgazdasági termelőszövetkezeti/szakszövetkezeti tagként egyébként szolgálati időnek minősülő időtartamot azzal, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tag esetén kizárólag a tagság időtartama minősül jogosultsági időnek**, az első belépés teljes naptári éve nem,
- a **szakmunkástanuló, a szakközépiskolai tanuló kötelező nyári gyakorlatát, amennyiben arra bejelentési adat található**, ideértve természetesen az egyéb tanulmányokat folytató személy nyári szünetben történő munkavégzésének időtartamát is,
- a kordkedvezményre jogosító időtartamot az öregségi nyugdíj jogosultságra vonatkozó általános szabályok szerint,
- a Tny. 39. §-ának hatálya alá tartozó időtartamot az arányos szolgálati idő számítás alkalmazása nélkül.

Jogosultsági időként nem vehető figyelembe

- a munkanélküli ellátás folyósításának időtartama,
- az egyébként szolgálati időként figyelembe vehető tanulmányi idő,
- a passzív táppénz folyósítási ideje (a biztosítási jogviszony fennállása alatt folyósított táppénz időtartamát azonban a jogosultsági időből kiejteni nem kell),
- az 1998. január 1-jét megelőzően – nem gyermekgondozás, vagy –ápolás miatt igénybevett – fizetés nélküli szabadság szolgálati időnek minősülő első 30 napja.

(Az örökbefogadott gyermekekre a jogosultsághoz szükséges keresőtevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonyból származó minimális idő csökkentésén kívül, kizárólag a Tny. 18. § (2) bekezdésében meghatározott ápolási díj folyósításának beszámítása során lehet tekintettel lenni, az egyéb gyermekgondozással, ápolással töltött időtartam – ha annak igénybevételét örökbefogadott gyermek „alapozta” meg – nem vehető figyelembe.)

- Az ápolási díjban részesülés időtartama (ide nem értve a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel járó ápolási díjban részesülés időtartamából legfeljebb 10 évet).

Tudnivalók az igény érvényesítéséhez

- A jogosultság tisztázása érdekében célszerű a nyugdíjigény benyújtása előtt kérni a szolgálati idő kiszámítását attól függetlenül, hogy erre korábban már sor került vagy sem. Annak az ügyfélnek, aki már rendelkezik szolgálati idő előzménnyel, újabb igénybejelentő lapot kitöltenie nem kell, az ismételt kiszámítást jegyzőkönyvi nyilatkozatában, de akár egy „általános” levélben is kérheti. Különösen vonatkozik ez azokra a 2010. évvégén előterjesztett kérelmekre, amelyeket jogszabály hiánya miatt érdemi vizsgálat nélkül utasítottak el.
- Az ONYF honlapján a Nyomtatványtárban közzétételre kerültek azok – az egyébként csökkentett terjedelmű – nyomtatványok (K01, K02, K03 űrlap), amelyeken az ügyfél bejelölheti, hogy a Tny. 18.§ (2a)-(2d) bekezdésein alapuló szolgálati idő kiszámítását vagy öregségi nyugdíj megállapítását kéri.
- A gyermekgondozással, ápolással töltött időtartam biztosítására kizárólag akkor kerül sor, ha arra a társadalombiztosítási nyilvántartásban nem található adat. Célszerű az igénybejelentéssel együtt megküldeni a nyugdíjbiztosítási szervhez a gyermek(ek) eredeti születési anyakönyvi kivonatát, esetleg a még működő, volt foglalkoztatójának igazolását. (Az eredeti születési anyakönyvi kivonat csatolása azért fontos, mert az annak hátoldalára felvezetett adatok tartalmazzák a gyermek születése címén igénybe vett támogatások jogcímét, kifizetésének időpontját. Ezek az adatok segítik a nyitott kérdések megoldását.)